SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 216. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 9, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 9-го ЛИСТОПАДА 1990 Ч. 216. РІК XCVII

РІЧНИЦЮ РЕВОЛЮЦІЇ КОМУНІСТИ ВІДЗНАЧИЛИ НОВИМИ РОЗПРАВАМИ

Київ (УНІАР-УПА). — Тут в середу, 6-го листопада на заклик секретаріяту Руху, УРП, УНДП, УСДП, УМА, ТУМ, Київського Страйкового Комітету, УСС, обох фракцій СНУМУ, Київського Громадянського Комітету, Демократичної Спілки та Партії Зелених на Площі Незалежности (так народ називає площу Жовтневої революції в Києві) відбувся жалобний мітинг, присвячений річниці жовтневого перевороту 1917 р. в Петрограді. Перед початком мітингу священики УКЦ та УАПЦ відправили екуменічний Молебень.

На мітингу виступив народний депутат України Михайло Горинь, який зачитав спільне звернення депутатів Народної Ради та Демократичного Бльоку Міської Ради, а також Секретаріяту Руху, Селянсько-Демократичної Партії і Партії Зелених України. У зверненні був заклик до киян поводитись спокійно і не перешкоджати проведенню військової паради. Заклик цей підтримали представники Київської Міської Ради Олександер Мосіюк та Микола Горбаль, повідомивши, що параду перенесено на площу Перемоги та проспект Перемоги і що в параді не братимуть участи танки.

Виступили також Євген Чернишов від УНДП, Фред Аналенко від ДС, Петро Кагуй від Української Міжпартійної Асамблеї. Під час мітингу рух транспорту на Хрещатику тимчасово був затриманий членами СНУМ. По закінченні мітингу священики УКЦ та УАПЦ відслужили Панахиду по жертвах большевицького терору.

Увечорі Хрещатик та Площа Перемоги були бльоковані членами УМА, СНУМ, УСС, Партії Зелених України з метою не допустити військової паради. Учасники цієї акції заздалегідь оголосили про свій намір залишитися на Хрещатику та Площі Перемоги на всю ніч. Та вночі силами міліції, яка прибула з інших міст з площі перед обеліском Перемоги було усунено громадян з застосуванням брутальної сили. Десятки людей потрапили до лікарень з травмами хребта, вивихами, гематомами, струсенням мозку тощо. Двох юнаків затримали й відвезли у невідомому напрямку. Решту людей відтіснили з площі. Міліціянти також намагалися вдертися до будинку Руху.

У середу, 7-го листопада, від 9:00 до 10-ої ранку на Площі Перемоги відбулася військова парада без танкових колон. Пройшли колони військовослужбовців, вантажники з ракетами і танкетки. На відміну від минулих років парада не супроводжувалася великим скупченням людей та святковим настроєм. В годині 10-ій ранку на Хрещатику почалась офіційна демонстрація з участю понад 25,000 демонстрантів, організовано доставлених з різних районів міста. Глядачів на Хрещатику було дуже мало, хідники з обох боків були майже порожні. Біля головної пошти демонстрантів зустріла колона з блакитино-жовтими прапорами та антикомуністичними гаслами, з числа тих, що вночі бльокували Хрещатик.

В годині 11-ій на майдані біля собору св. Софії зібралося близько 10,000 людей і провели альтернативний офіційному святкуванню мітинг. На Софійську площу було дуже важко дістатися, оскільки групи міліції та військових по всьому місті бльокували рух транспорту і пішоходів.

На мітингу виступили народні депутати України Михайло Горинь, Лариса

(Закінчення на стор. 3)

УРП ОТРИМАЛА ОФІЦІЙНИЙ СТАТУС

Київ (УНІР-УПА). — Тут в понеділок, 5-го листопада урядові утанови зареєстрували Українську Республіканську Партію, яка налічує близько 6,000 членів і продовжує зростати. Це перша в Україні новостворена демократична партія, яка отримала офіційний статус. Передбачається, що найближчим часом будуть зареєстровані Партія Зелених, УСДП та інші нові партії в Україні.

У зв'язку з наближечнням річниці Жовтневої революції, яку комуністи традиційно відзначають 7-8-го листопада кожного року, члени УРП, які є народними депутатами України і народними депутатами Київської Міської Ради, оприлюднили звернення до киян і громадян України із закликом вважати річницю Жовтневого перевороту не святом, а Днем Жалоби.

У зверненні зокрема сказано, що 73 роки тому в Петрограді відбувся большевицький контрреволюційний переворот, який перекреслив демократичні завоювання лютневої революції. Большевики під керівництвом Леніна потоптали основні права людини, знищили правові інститути і за допомогою терору встановили комуністичну диктатуру. Лідери Комуністичної партії шляхом військової інтервенції захопили молоді демократичні держави, що постали на руїнах російської імперії .Большевицька Червона армія, окупувавши у 1918-1920-их роках Українську Народну Республіку, знищила українську державність і запровадила колоніяльний режим ще жорстокіший, ніж був царський.

„Терор, голодомори, депортації , винищення української інтеліґенції, руйнування культурних надбань, русифікація і жахлива колоніяльна експлуатація впродовж десятиріч довели Україну до страшної духовної, екологічної та економічної руїни. Такі наслідки „великого октября" для українського народу. Святкування цієї трагічної дати і проведення військових парад є грою м'язів імперської армії, образою українського народу і глумом над пам'яттю десятків мільйонів замордованих і видушених голодом громадян України", — сказано у зверненні.

Народні депутати України від УРП закликали народних депутатів усіх рівнів прийняти ухвали про заборону святкувань у річницю Жовтневої революції в майбутньому та не влаштовувати військових парад на території України. Річницю перевороту слід відзначити як День Скорботи, повивши національні прапори чорними стрічками, відвідувати могили жертв репресій та утримуватися від розваг. Священиків усіх конфесій народні депутати закликали відслужити Панахиди по закатованих у роки комуністичної диктатури.

Звернення підписали: Степан Хмара, Михайло Горинь, Богдан Горинь, Богдан Ребрик, Олесь Шевченко, Левко Горохівський, Степан Волковецький, Володимир Колінець, Левко Лук'яненко, Леопольд Табурянський, Яків Зайко, Лариса Скорик, Тарас Стецьків, Генріх Алтунян, Степан Павлюк, Віктор Романюк, Ігор Деркач, Павло Мовчан, Віктор Бедь і багато інших відомих діячів правоохоронного і визвольного руху.

Д.Р. Кульчицький програв вибори у Воррені

Воррен, Миш. — З Мишиґену повідомляють, що Дмитро Роман Кульчицький несподівано програв вибори до стейтової леґіслятури в користь демократичного кандидата Дениса Ошове дуже малою кількістю голосів — 14,000 Кульчицький, 14,700 Ошове.

Треба підкреслити, що Демократична партія стейту вела дуже інтенсивну напастливу кампанію проти всіх нових кандидатів, а особливо тих республіканців, які в січні, подібно, як Р. Кульчицький, перемогли демократичних кандидатів. Мешканці Воррену й округи, яку репрезентував Р. Кульчицький в стейтовій леґіслятурі, були задоволені його працею і велика частина демократів голосувала в січні за його кандидатурою. Тепер керівники Демократичної партії застосували іншу, більш ефективну, але морально невиправдану тактику тиску на виборців і жертвою цієї тактики впав єдиний українець, який згідно з оцінкою його співробітників, був найбільш активним законодавцем. Кампанія під гаслом: „Кульчицький — наш стейтовий репрезентант", зударилась з гаслом демократів: „Збережім остою Демократичної партії".

Створився громадський комітет для вшанування 25-ліття УІТ

Ню Йорк. — З ініціятиви громадських установ, тут створився окремий діловий комітет для вшанування 25-ліття Українського Історичного Товариства.

До комітету входять: д-р Богдан Шебунчак, Українсько-Американська Координаційна Рада, голова; мґр Ігор Длябога, Український Конґресовий Комітет Америки, заступник голови; Слава Рубель, Пласт, секретар і члени: від УАКР — д-р Олег Волянський, Роман Данилюк, д-р Юрій Солтис і Евген Стахів; від Союзу Українок Америки — Марія Савчак та від Об'єднання Жінок в Обороні Чотирьох Свобід України — мґр Роксоляна Стойко-Лозинська.

Святковий бенкет з мистецькою програмою відбудеться тут о год. 2-ій по полудні, в неділю, 9-го грудня, в залі Українського Народного Дому, 142 Друга аве. Вступ 35 дол. від особи. Святкову доповідь виголосить д-р Любомир Винар, голова УІТ.

НА КРАСНІЙ ПЛОЩІ ПРОЛУНАЛИ ДВА ПОСТРІЛИ В СТОРОНУ М. ҐОРБАЧОВА

Москва. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Билл Келлер і майже всі пресові аґентства, включно із совєтським ТАСС повідомили, що під час офіційної паради, коли вже перейшли колони військових частин і розпочався похід цивільних — робітників, спортовців, шкільної молоді і після виголошення офіційної промови генеральним секретарем ЦК КПСС і президентом СССР Міхаїлом Ґорбачовим у якій він ще раз офіційно закликав шанувати і зберігати так звані „соціялістичні ідеали", на Красній площі пролунали два постріли з обріза в сторону М. Ґорбачова.

Людина, яка вистрілила з обріза, витягненого з-під плаща, це 38-річний ленінґрадець на якого купою накинулись уніформовані міліціонери і цивільні аґенти КҐБ, які зумисно інфільтрували цивільних учасників паради, щоб не допустити до будь-яких заколотів. Вони, стосуючи совєтську методу „пошанування людини", почали його прилюдно збивати з ніг при допомозі кулаків й інших твердих предметів, правдоподібно пістолів, з якими ніколи не розстаються каґебісти.

Б. Келлер пише, що не можна ще з певністю сказати, яка була ціль людини з обрізом: чи він дійсно плянував виконати атентат на М. Ґорбачова, або іншого совєтського керівника, чи тільки хотів викликати сенсацію і показати світові (парада була фільмована усіма телевізійними станціями, совєтськими і закордонними), що не все є в порядку в Совєтському Союзі і не всі справи виглядають так, як про них каже за кордоном президент-диктатор М. Ґорбачов.

Цікаво при тому відмітити, що вистріли впали якраз тоді коли Ґорбачов закликав виказати твердіть проти екстремістів. Про цей випадок кореспондент Ассошіейтед Пресс Ендру Кателл розказує так: „Виглядало так ніби мужчина, який маршував в колонах цивільних, хотів виконати атентат на М. Ґорбачова. Колони були поділени на групи, а між групами маршували відділи КҐБ переодягнені в цивільний одяг. Згідно зі словами представника КҐБ Андрея Оліґова, атентатникові вдалося перенести на Красну площу обріз, який тепер дуже легко купити на совєтському чорноу ринку. Наблизившись приблизно 80 метрів до трибуни над мавзолеєм В. Леніна, на якій стояли М. Ґорбачов, Боріс Єльцин та інші совєтські керівники, невідомий вистрілив з обріза. Атентатникові перешкодив каґебіст, який після першого пострілу, скерував цівку кріза вгору, а тоді чимало інших каґебістів збили його з ніг і почали тягнути його до автомобіля. Владімір Крючков, керівник КҐБ заявив пізніше кореспондентам, що всі особи на трибуні чули вистріли і бачили, як працівники КҐБ витягали з колони людину. Очевидно, прокуратура розпочала таки того самого дня слідство щоб встановити причину пострілів і довідатись про мотиви плянованого атентату".

Якби воно не було і яке б пояснення не давали совєтські чинники, вистріли на Красній площі явище нечуване дотепер і воно буде записане в історії СССР, як день падіння комуно-московської імперії і то якраз під час відзначування 73-ої річниці жовтневої большевицької революції.

Міністер здоров'я України виступить в УІА

Ню Йорк. — Заходами Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, Корпорація Пфайзера та Українського Лікарського Товариства у п'ятницю, 16-го листопада, в год. 7-ій вечора в приміщенні Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вул., відбудеться зустріч з д-ром Юрієм Спіженком, міністром здоров'я Української СССР. Вище згадані організації на цю виїмкову зустріч запрошують українську громаду.

Голова УГКЦеркви поїде незабаром в Україну

Рим. — Аґентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що голова Української Греко-Католицької Церкви, Патріярх і Кардинал Мирослав Іван Любачівський, який тепер живе в Римі, проголосив ще минулого понеділка, 5-го листопада, що він має намір відвідати Україну в найближчому часі. Покищо точної дати виїзду Патріярха і Кардинала Любачівського не подано, але усі згідні, що його поїздка буде важливим кроком у скріпленні Української Греко-Католицької Церкви, недавно злеґалізованої після більше, як 40 років переслідування і катакомбної діяльности.

Патріярх Любачівський відвідає Україну на запрошення Міської Ради Львова. „Не можу повністю передати вам своєї радости з приводу плянованої поїздки в Україну", — заявив 76-річний Владика. Він надіється на зустріч з вірними католицького обряду й тими, які належать до інших церковних громад, а також з представниками республіканських і союзних установ.

Під теперішню пору, згідно з ранішими інформаціями, в Україні живе понад чотири мільйони українців-католиків. Патріярх народився в Україні в 1914 році. Він покинув Україну в 1937 році, коли ця частина України була ще окупована Польщею. Папа Римський в 1979 році назначив його Архиєпископом філядельфійським, а через шість років Владиці Любачівському був наданий титул кардинала. Він все ще залишився громадянином З'єднаних Стейтів Америки. Після смерти Блаженнішого Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого, який помер в1984 році, він перейняв керівництво Церквою в Україні, говориться в кінці інформації аґентства АП.

В АМЕРИЦІ

ГЕНРІ КЕРТІС Джексон, 26-річний вбивця дітей, добровільно здався в руки поліції. Згідно з оцінкою представника поліції в Ґрінвуд, Місісіпі, Джеймса Фавелла, вбивця прямо „змучився" скриванням перед поліцією, яка шукала за ним від минулого тижня, тобто від того часу, як він замордував чотирьох дітей, якими опікувалася його мама. Джексон — наркоман, який недавно був звільнений з тюрми на поруку. Поліція думає, що вбивство було доконано під впливом наркотиків і намагання Джексона вкрасти в домі своєї мами якнайбільше речей. Здеґенерований вбивник порізав дітей ножем.

ТІЛО ЗАСТРЕЛЕНОГО кулею з пістолі рабина Меіра Кагане, після відбутих в Брукліні похоронних церемоній, відвезли літаком до Ізраїля, де в середу, 7-го листопада, відбулася головна похоронна церемонія і поховання тіла. Вміжчасі нюйоркська поліція розпочала докладне слідство вбивства, переглянула помешкання атентатника в Джерзі Ситі, і в Кліфсайд Парку, Н.Дж., але керівник детиктивного відділу Джозеф Бореллі не хотів входити в подробиці і взагалі відмовився від коментарів, заявляючи, що „ця справа є ще передчсаною, щоб її коментувати". Очевидно, реакція жидівської спільноти в цілому світі на вбивство М. Кагане була дуже гострою і відгрожуючою. Деякі члени і прихильники Жидівської оборонної ліґи заявили, що „буде відплата", особливо тоді, якщо виявиться, що вбивця діяв з доручення якоїсь організації. Натомість палестинець Саїд Канан заявив, що Кагане проповідував расову дискримінацію і апартеїд і тому став жертвою своїх особистих закликів і пропаґанди.

ФЕДЕРАЛЬНА АҐЕНЦІЯ охорони здоров'я випустила недавно спеціяльну брошуру для населення, у якій закликає американців їсти менше товщів, а натомість споживати більше ярини і овочів. Подібні інструкції урядові аґенції випускають кожних п'ять років, а їхні інформації базуються на дослідах Департаменту сільського господарства і охорони здоров'я. Інструкції федеральної аґенції надрукувала майже повністю газета „Вашінґтон Пост". Там сказано, що: масло й інші масні речі не повинні перевищувати 30 відсотків усіх кальорій, які споживає людина кожного дня. Дотепер пересічно американці зуживали 36 відсотків масних страв; кожна людина, яка дбає про своє здоров'я повинна включатися у харчування різнородні овочі і ярину; принаймні кожних три місяці треба перевіряти вагу.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУД в Ню Йорку вирішив, що ірляндський терорист Джо Доґерті залишиться в мангеттенській тюрмі і не буде звільнений на поруку. Доґерті, якому минуло 35 років життя, був заарештований в Ню Йорку в 1983 році. Два роки перед тим він втік з тюрми в Белфасті, Північна Ірляндія, засуджений за терористичну діяльність і членство в Ірляндській Революційній Армії. Потім він, з допомогою організації і підфальшованих документів, перебрався на територію З'єднаних Стейтів Америки. У Бельфасті тамошній суд засудив його на доживотну тюрму. Після приїзду до Ню Йорку він майже 16 місяців працював бартендером в барі в горішній частині Мангеттену, де його арештувала поліція. З того часу різні інстанції американських судів рішають справу видачі Доґерті в руки британського правосуддя, чого домагається уряд прем'єр-міністра Марґарет Тачер, а адвокати домагаються його звільненн на поруку.

ВІЛЛІЯМ БЕННЕТТ, керівник боротьби з наркотиками в Уряді президента Джорджа Буша, заявив Президентові, що він має в пляні зрезиґнувати із свого посту. Офіційні чинники Білого Дому заявили, що вони повідомляють про справу резиґнації Беннетта в найближчому часі, після розмови Беннетта з президентом Бушем. 47-річний В. Беннетт є першим директором крайової федеральної аґенції боротьби з наркотиками. В останньому часі він висловив своє незадоволення релятивно слабою активністю Уряду на відтинку боротьби з наркотиками і це мабуть є головною причиною його відходу з Уряду. Другою причиною були погрози в його сторону зі сторони торгівців наркотиками і дуже слабенька реакція Білого Дому та замала охорона його особи. Він, як виглядає з інформації аґентства Ассошіейтед Пресс, не хоче стати ще одною жертвою бандитської розправи безоглядних торгівців для яких не існує жодних перешкод, а якщо такі існують вони стараються їх усувати силою.

У СВІТІ

ЗТУРБОВАНІ СВОЄЮ поганою репутацією поза кордоном китайські провідники вирішили, якось цьому зарадити й свої перші зусилля в цьому напрямку спрямували на закордонних гостей, які з тої чи іншої причини відвідують Китай. Одначе поки розпочати це діло відбули цілотижневу конференцію, яку закінчили минулої неділі, прослухавши ряд „важливих промов" трьох найважливіших головачів країни: прем'єр міністра Лі Пенґа, Жіянґ Земіна, генерального секретаря Комуністичної партії, та Лі Руйґуана, старшого стажем члена Політбюра. Точного змісту промов вождів не опубліковано, але офіційне пресове аґентство Новий Китай повідомило, що делеґати погодились в тому, що „потрібно приложити багато більше зусилля для того, щоби краще зарепрезентувати Китай перед світом".

У ВІВТОРОК, 6-ГО ЛИСТОПАДА, Єпископ Кейґела Дейлі, відвертого критика Ірляндської Республіканської Армії, призначено на архиєпископа Армаґу та примаса Ірляндії. Архиєпископ К. Дейлі з новим призначенням стане пастирем 4 міл. римо-католиків Ірляндської Республіки та Північної Ірляндії. Перед кореспондентами засобів масової інформації він заявив, що є безмежно радий своїм призначенням і уважає, що тепер є більша потреба, як будь-коли досі, щоби працювати для мирного полагодження цієї жахливої 20-літньої братовбивчої війни. Повідомлення про призначення Архиєпископа К. Дейлі подав папський нунціо Архиєпископ Еммануель Ґерада. На цей пост Архиєпископ К. Дейлі прийшов після смерти Кардинала Томаса О.Фієча, який минулого травня помер на розрив серця, відбуваючи паломництво до Люрду. Новопризначений 73-літній Архиєпископ К. Дейлі є найстаршим прелатом, який займав цей пост впродовж останніх 170 років.

КОЛИШНІЙ ГОЛОВНИЙ таємний агент Східньої Німеччини Маркус Вольф, який переховується, заявив, що він має намір повернутися до Німеччини та здатися в руки відповідних властей після того, як в об'єднаній Німеччині відбудуться крайові вибори наступного місяця. М. Вольф втішався великим впливом у колишній Східній Німеччині, що можна було вже здогадуватися з того, що його резиґнацію з міністра державної безпеки 1986 року впродовж шести місяців тримано у великій таємниці тільки тому, щоби перед світом не зменшувати престижу вищезгаданої установи з його відходом на пенсію. Інтерв'ю з 67-літнім М. Вольфом перевели кореспонденти тижневика „Штерн", одначе журнал мусів погодитись на його вимогу не подавати нікому покищо місця його перебування.

ТИСЯЧІ РОБІТНИКІВ демонстрували у південнозахідній Румунії, а в самому Букарешті спеціяльна поліція призначена на поборювання всякого громадського заворушення вже шостий день з черги розганяла демонстрантів, які є обурені підвищенням цін на товари в країні. У Букарешті поліція кількакратно розганяла демонстрантів з Університетської площі, які викрикували проти президента Іона Ілієску. Одначе закордонні спостерігачі твердять, що ці демонстрації не мають надто великого впливу на уряд мабуть тому, що загал населення не бере в цьому участи, а самі робітники, виявляється, не мають потрібної сили.

СПІВАКИ З УКРАЇНИ БУЛИ ГОСТЯМИ УНСОЮЗУ

І. Прокопович, дириґент „Гомону", дякує УНС за поміч у турне. Зліва (сидять): В. Бачинська, В. Сохан, І. Раковський.

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Після незвичайно успішного „Вечора української пісні" в Ню Йорку у неділю, 4-го листопада, понеділок майже цілий день хористи „Гомону", як і члени ансамблів „Смерічка" та „Світлиця", були гостями Українського Народного Союзу, який спонзорує їхню поїздку по ЗСА.

Ранніми годинами співаки двома автобусами під проводом Варки Бачинської з Організаційного Відділу УНС та Ігоря Раковського, голови хору „Думка" виїхали на оглядини Ню Йорку, які були дбайливо підготовані з відповідними інформаціями, які кожний із хористів дістав. Вони відвідали Об'єднані Нації, катедру св. Патрика, будівлю Трампа, Дженерал Моторс, якими захоплювалися, Рокефеллер центр, проїхали Центральним парком а відтак до статуї Свободи, Елліс Айленд, до Світового центру торгівлі та вкінці загостили до УНС.

Тут супроводжували їх по усіх бюрах УНС та редакціях „Свободи" і „Українського Тижневикак" В. Бачинська та координатор братської діяльности Андрій Воробець, а відтак усі прогульковці засіли до спільного обіду у великій залі УНС, яким проводив, як господар в неприсутности головного предсідника Уляни Дячук, головний секретар Володимир Сохан. Він привітав гостей теплим словом від Екзекутиви та членства УНС і вияснив велику громадську ролю, яку ця організація постійно виконує. Зазначив також, що члени Екзекутиви саме повернулися з поїздки в Україну, де були на 2-му З'їзді Руху. Він також запевнив, що УНС стояв і стоятиме завжди на сторожі української справи, а вже зокрема у сьогоднішніх днях, що принесли новий вітер свободи, який і відчувається у відвідинах хору „Гомін" та інших ансамблів з України тут серед заморських братів і сестер. В. Сохан представив хористам гостей при головному столі, де були головний касир Олександер Блаґітка, головний радний Василь Лучків, організатор гостини В. Бачинська, дириґент хору „Гомін" Іван Прокопович, І. Раковський і організатор турне Марійка Гельбіґ, голова подорожнього бюра „Сковп", яка саме в часі

(Закінчення на стор. 3)

ЗУСТРІЧ З ГОСТЯМИ З УКРАЇНИ

Ню Йорк. — Тут у неділю, 11-го листопада, в год. 5-ій по полудні заходами Наукового Товариства ім. Шевченка та Українського Гельсінкського Комітету (Закордонне Представництво) відбудеться зустріч з гістьми з України: кіно-режисером Станіславом Чернілевським та головним редактором газети „Вечірній Київ" В. Карпенком. Зустріч відбудеться в домі НТШ, 63 Четверта авеню, між 9-ою і 10-ою вулицями.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Після виборів

Безпосередньо після і ще під час голосування 6-го листопада 1990 року у виборах усієї нижчої палати Конґресу, частини сенаторів і різних інших виборчих членів американської державної машини можна було почути з телевізійного екрану багато цікавих коментарів. Цікаво, що вони здебільшого взаємосуперечні. Але всі вони погоджувалися, що в отих виборах не йшлося про якісь сутополітичні справи, а про три найважливіші: економічну ситуацію в Америці, шкільно-освітню проблему і проблему абортів. Шкільно-освітня проблема зактивізувалася в останніх місяцях, коли з різних сторін залунали голоси перестороги і тривоги з приводу дуже низького рівня випускників середних шкіл, що відбивається на атмосфері в університетах і коледжах та на необхідних наукових дослідах. Знову ж проблема абортів хвилює жіночий світ, який особливо в Америці зактивізувався у всіх ділянках громадського життя.

Погіршення господарської ситуації у зв'язку з кризою в обширі Перської затоки, затяжні суперечки у Конґресі і довкола зладження нового державного бюджету і непевність за долю вже близько чверть мільйона американців на пустелі Савдійської Арабії — зменшили вийнятково велику популярність президента Джорджа Буша. Воно й відбилося на виборах, дозволивши Демократичній партії збільшити свій стан посідання у Конґресі. Але вибори не були „референдумом над політичною майбутністю Буша" — стверджували коментатори на телевізійних мережах Ей-Бі-Сі. У цих останніх виборах показалося знову, що в Америці неможливо кандидувати і виграти вибори — без великих грошей. Не раз дуже добрий кандидат зрікається кандидатури в половині передвиборчої кампанії, заявляючи щиро, що — немає грошей. Нюйоркський губернатор Маріо Квомо виграв вибір на третю каденцію, але видаткував на телевізійну й газетну пропаґанду мільйони долярів. Така виграна не може свідчити про силу партії даного кандидата чи про успіх його програмових гасел.

Неможливо ставити будь-які прогнози на майбутність у зв'язку з останніми виборами в Америці, бо все залежить від ситуації на Близькому Сході. Нема ні однієї людини у світі, яка могла би передбачити, чим — як і коли — закінчиться ця криза. Ще не було війни, а вже згинули на пустелі Савдійської Арабії у різних нещасливих випадках 43 американські вояки. Залежно від того, як і коли скінчиться ця криза — Джордж Буш може осягнути висоту своєї популярности і перейти до історії як один із найбільших лідерів американської великодержави — або може відійти з маркою винуватця загину стільки-то тисяч людських жертв, натаврований не тільки своїми земляками, але й теперішніми союзниками, особливо з арабського світу, як необережний воєнний авантюрист. Бо світ завжди судить по успіхах і шанує переможців та таврує невдачників.

Очевидно — навіть невеликий зріст демократів у Палаті Репрезентантів і Сенаті збільшить труднощі праці і співпраці республіканського президента з демократичним Конґресом. До найближчих президентських виборів є ще два роки. У тому часі прийде відповідь на різні знаки запиту, що нависли над Америкою, над Близьким Сходом і Сходом Европи, який нас найбільше цікавить і турбує. У порівнянні з вислідом процесів у тих різних далеких країнах, від яких залежить доля мільйонів живих істот і доля мільйонів душ — маловажною подією були вибори в Америці 6-го листопада 1990 року.

КОЛИШНІЙ ПРОВІДНИК лякливої міліції, яка діяла під час диктаторства родини Дювальє в Гаїті, заявив, що він внесе відклик проти рішення крайової виборчої ради допустити його кандидатуру до президентських виборів, що мають відбутися 16-го грудня. Д-р Роджер Ляфонтант був одним із 10-ох, яких комісія відкинула із групи 26, що оголосили свої кандидатури на пост президента. Причиною цього потягнення комісія сказала є їхні неспроможності підкоритися процедурам виборчого закону, а з тим і внесення у відповідний час своєї документації. Разом із цими 10-ма виключено також з-поміж оголошених кандидатур колишнього президента Леслі Манігата, якого усунено після піврічного правління 1988 року під час перевороту.

Любомир Винар

ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ В УКРАЇНІ

II.

Не зважаючи на те, що Сталіна і його спадщину тепер засуджено, його ідеологічно-партійні концепції історії України, спрепаровані Грековим й іншими, ще дальше живуть і поширюються деякими українськими партісториками в офіційному „Українському Історичному Журналі", і в Інституті історії Академії Наук, що його очолює акад. Кондуфор. Саме з цими ненауковими гіпотезами і концепціями боряться українські історики в Україні, які змагають до об'єктивної реконструкції українського історичного процесу і етногенези українського народу. Вони систематично усувають т.зв. „білі плями" (замовчування історичних подій і діячів) в історії України і т.зв. „чорні плями", себто фальсифікування історичних явищ в історії України.

Ця боротьба за суверенітет української історичної науки, себто незалежність історичного дослідження, зачалася набагато раніше за проголошення Декляраціі про державний суверенітет України з 16-го липня 1990 року. Вимога об'єктивного насвітлення історії України часто обговорюється на сторінках популярних часописів (нар. „Літературна Україна", „Культура і життя" і інші видання). У моїх численних розмовах з археологами, істориками і дослідниками допоміжних історичних наук в Києві, Львові і інших містах, які репрезентували різні ґенерації дослідників України, недвозначно підкреслювано і наголошувано вимогу наукового, а не партійного дослідження історії, а також опрацювання, на основі схеми Грушевського, наукового моделю української національної історіографії з об'єктивною періодизацією східньо-слов'янського і українського історичних процесів, і впровадження об'єктивної історичної термінології.

Я з великим задоволенням ствердив, що між українськими істориками в діяспорі, зокрема тих, які гуртуються в Українському Історичному Товаристві, і нашими колеґами в Україні, які визнають примат наукової методології, а не партійно-догматичної, жадної прірви немає. Навпаки, я бачив бажання і постулят спільної і близької співпраці, яка причиниться до повного відродження української історичної науки в Україні. Історикам в Україні йдеться про відкинення усіх фальшивих концепцій-гіпотез щодо історичного розвитку українського народу, починаючи від українського середньовіччя аж до найновішої доби історії України. І часом стає досадно, що цих вимог не розуміють деякі дослідники зі Заходу, які беруть участь в різних конференціях або конгресах і пропаґують різні свої гіпотези, які часто суперечать історичним джерелам, а також часами тенденційно реконструють середньовічний, козацько-гетьманський і інші періоди історії України. Часами пропаґуються концепції т.зв. „русинської нації". Всі ці гіпотези не лише вказують на неповне знання деяких дослідників різних періодів історії України і тенденційне насвітлення Київської середньовічної або козацько-гетьманської держави, але також, до певної міри вони баламутять істориків в Україні, які тепер намагаються очистити історіографію України від більших і менших білих і чорних плям спричинених впровадженням антиукраїнської партійної схеми України. Проте ця тема вимагає окремої статті.

Тут згадаємо конструктивну діяльність Археографічної Комісії Академії Наук в Києві, яку очолює проф. П.С. Сохань і яка розгортає поважну науково-видавничу діяльність. Можна б ще багато писати про видатного історика „з хребтом" Ярослава Дашкевича й інших, які не завжди користуються популярністю між офіційними колами „істориків-адміністраторів", або в наукових установах з різними бюрократичними надбудовами, але які, як можуть, боряться з фальсифікацією і русифікацією української історії. Їм належиться наша подяка і повне признання за відвагу і прямолінійність в боротьбі за суверенітет української історіографії в Україні. На цьому з приємністю бажаю підкреслити, що біля 20 видатних істориків і археологів з Києва, Львова, Дніпропетровська і інших міст стали членами Українського Історичного Т-ва, співробітниками „Українського Історика" і включилися до відповідальної праці над дальшою розбудовою української наукової історіографії.

(Продовження на ст. 4)

Стефанія Бернадин

Великі обіцяючі зміни на церковному відтинку

Потрясаюче до сліз релігійне відродження в Україні, активна акція молодих людей і їхні сміливі домагання до відбудови нашої державности, в першій мірі нашої літами переслідуваної Церкви, оправдано наповнює нас радістю, гордістю на почин наших братів і сестер головно цієї молоді, яка була відірвана від родичів, ходила до атеїстичних шкіл, де від маленьких дітей вчили, що Бога нема. І слідкуючи за почином тих молодих людей віримо, що їхні добре зорганізовані демонстрації відважні голодівки і далекойдучі домагання увінчаються успіхом.

Особливе зацікавлення молоді духовним станом наповняє нас радістю. І яке гарне враження відчув наш молодий священик о. Андрій Чировський, побуваючи в Україні, де в Преображенській церкві у Львові дав кілька лекцій на теологічні теми для тамошніх питомців, майбутніх священиків у вщерть виповненій церкві. Тому дуже на часі і дуже корисна є відбудова Духовної Семінарії ім. Митрополита Андрея Шептицького у Львові. Одним з ініціяторів того небуденного пляну і його відданим прихильником є стемфордська Дієцезія а головно Владика Василь Лостен, якого Патріярх Мирослав Іван Любачівський іменував своїм відпоручником на Україну.

Знаючи Владику Лостена і його великі організаційні здібности та щире відношення до людей, віримо, що відбудова Духовної Семінарії увінчається гарним успіхом. — Ця постанова є одною із найважніших, мабуть немає кращої нагоди і часу для зреалізування цієї ініціятиви. Погляньмо на побожних теологів у Бразилії, якими так гаряче опікується Єпископ Кривий, якщо б могли женитись і заложити родинні вогнища, вони б радо переїхали до нас і виповнили б місця тих священників, що відійшли у вічність. Ми радіємо, що маємо Папу, в якому є трішки української крови і який консеквентно держить зв'язок з нашими єпископами і так добре розуміє долю нашої страдальної Церкви.

Хай нам буде дорогою відбудова Духовної Семінарії у Львові ім. Митрополита Шептицького, душа якого радітиме цією постановою. Його надземна опіка вестиме нашу Церкву до перемоги а наше духовенство до великої обнови. Всіми силами, головно матеріяльно, допоможім у цьому великому ділі. Хай не буде нікого з нас, щоб не причинився до його зреалізування. Ми свято віримо, що дух Великого Митрополита особливо слідкуватиме за нашою молоддю, яку по вдалих многотисячних демонстраціях і завзятих голодівках подивляє цілий світ і в якій віджила ця побожність, яка ціхує український народ.

Великий Митрополит буде завжди з нашої молоддю, яка чудово зорганізувала многотисячне свято „Українська Молодь Христові", і старається скріпити та усамостійнити нашу літами поневолену страдальну Церкву, про яку Митрополит згадав напередодні своєї смерти: „По великих і довгих переслідуваннях нашої Церкви прийде велике відродження".

Василь Сокіл

GAUDEAMUS IGITUR!

I.

У політичному житті нинішньої України активніше виявляє себе нова сила перебудованого процесу — студентство.

З історії відома роля цих „порушників громадського спокою" в критичні періоди суспільного життя. Студентські демонстрації в царській Росії викликали заворушення, які дали поштовх до революції 1905 року. У всіх капіталістичних країнах студентські рухи завжди носили політичний характер, хоча спочатку вони починалися з вимог пов'язаних з незадоволенням навчальними умовами чи конфліктами з університетськими керівництвом.

Студенство як прошарок інтеліґенції завжди вважався найактивнішою частиною цієї частини суспільства, бо студенти відчули себе незалежнішими, — об'єднаними лише на основі спільної зайнятости і, сказати б, творчих інтересів. Навіть без формальних організацій студенство в силу спільних молодечих прагнень єдналося потребою товаришування і почуттям солідарности у формуванні світогляду. Уже в середньовічні часи студентство, з молодечим запалом вводячи в життя, у своєму гимні співало: „Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus" — що в перекладі значило: — Радіймо, бо ми молоді!

Уряди всіх часів і різних устроїв рахувалися з цією силою, йдучи на поступки, щоб стримати від більших порушень державного спокою. Але ніколи демократичним урядам не вдалося цілковито підкорити студентство, зробити його слухняною мовчазною масою. Лише тоталітарний комуністичний режим зумів це зробити.

Пригадую студентську пору, особливо початкові — 1922-1923 роки досить вільного періоду з іще не знищеними надіями на „світле" майбутнє. Склад студентів нашого ІНО в Катеринославі (Інституту Народної Освіти) був строкатий у культурних рівнях, однак згуртований у спільному прагненні здобути освіту під гаслом — „Молодим у нас дорога!" Тоді вже формувалися товариські групи, які провадили запальні дискусії з актуальних питань тогочасного життя. І тоді я почув, як серед деяких кіл студентів лунав „Ґаудеамус іґітур!"

Створений партією комсомол тоді ще не відігравав тієї ролі, яка йому згодом була доручена.

Головним завдання комсомолу було проникнення у всі ділянки навчального і побутового життя студентства. До безпартійних кімнат гуртожитків підселяли бодай по одному комсомольцеві, щоб справно наглядали за поведінкою інших. В роботі приймальних комісії вони допомагали у відповідному доборі студентів, а пізніше вислуговувалися тим, що „викривали" замаскованих синів буржуїв та куркулів.

Таким способом усе життя, настрої і поведінку буквально кожного студента (навіть комсомольців) контролювали ті вірні помічники Компартії. Будь-яке інакодумство прирікалося на цілковите знищення. Найменша незгода з таким статусом каралася виключенням з інституту. За викриття „ворожих елементів" донощик — комсомолець нагороджувався кращими оцінками в своєму матрикулі і високою рекомендацією для проходження дальшої служби після навчання. Можете бути цілком певні, що саме з кола таких вірних помічників партії вийшли на високі пости численні ващенки, скаби, маланчуки, щербицькі, єльченки — вихованці школи стукачів, кар'єристів, безсовісників і безсоромників.

Обплутане суворими заборонами студентство на десятки років перетворилося на безлику масу, покірну деспотичному режимові. Більшість приневолена була обмежитися виконанням навчальних завдань, при голосуваннях на зборах завжди підіймати руку „за", аби нічим нікого не дратуючи, благополучно здобути диплом та отримати будь-яку посаду. Нема нічого дивного, що такою методою навчені і вимуштровувані спеціялісти робилися слухняними служителями тим, хто став щербицькими та скабами...

Гірко слухати нинішні справедливі твердження, що провина у деморалізації і у вбивстві національної свідомости чисельної верстви українського народу не так у злочинній ролі „руки Москви", як у прислужниках, що гірше ката своїх дітей розпинають.

Закінчення буде.

* * *

Вересень золотавий
Лине над збудженим містом
І виясняє барви
Жовто — блакитні — врочисті.

Дзвони знялись в небо,
В блакитну даль полетіли,
Вслухатись в них треба, —
За Україну в Юрі дзвонили.

В обличчя древнього Львова
Вдивляється вся Україна,
Право — і Ліво — бережна
(Не треба її ділити),
Вона вже не обережна
І хоче у волі жити.

Світлана Світлич-Криса

Львів, 1990

Андрій Качор

СОЛІДАРНІСТЬ У ПИТАННІ КООПЕРАЦІЇ

Зі звіту Президії Української Світової Кооперативної Ради на Пленумі Світового Конґресу Вільних Українців (СКВУ), що відбувся в липні ц.р., довідуємося, що у вільному світі діє тепер 60 українських кредитових кооператив, а саме: у ЗСА 29, в Канаді 24 і в Австралії 7.

Ці наші кредитові кооперативи об'єднують, як подано у звіті, 125, 627 членів мають 1,318,848,000 дол. обігового капіталу і за 1989 рік вони виплатили на громадські українські потреби 1,634,200 долярів.

З цієї допомоги користали наші Церкви, СКВУ, різні наші крайові і центральні організації, включаючи теж і жертви на „Поміч Україні" та „Рухові в Україні". Але про цю громадську допомогу наша громада мало знає і її недооцінює.

Наша громада, на жаль, не знає, що цю суму, понад півтора мільйони долярів, можна дуже легко подвоїти, збільшити вчетверо, а може і вдесятеро, якщо б наша громада в діяспорі, особливо її багатша частина (маю на увазі наших лікарів, адвокатів, професорів, інженерів, учителів і всіх інших висококваліфікованих фахівців та наших промисловців і купців, всі свої ощадності і обігові фонди перенесла з неукраїнських банків до наших кредитових кооператив і почала серйозно користати з усіх услуг наших кредитових кооператив в ЗСА, Канаді і Австралії (в інших країнах вільного світу, на жаль, ще немає наших кредитових кооператив).

СКВУ, який репрезентує нас усіх у діяспорі, наші центральні і крайові організації та товариства, зокрема наукові та молодечі, не можуть розвинути своєї діяльности, бо їх бюджети дуже мізерні, а жертви нашої громади для них дуже обмежені, а допомога від кредитових кооператив недостатня, бо їй, кредитовій кооперації, треба збільшити свої обігові фонди, щоб пропорційно до свого росту вона могла збільшити свої дотації на наші громадські потреби.

І це є проблема, якій варто, а то й треба, присвятити трохи більше нашої уваги та виявити більше зрозуміння. І про це хочу сказати кілька слів у цій короткій статті.

* * *

Живемо тепер у часах гласности і перебудови, в часах таких господарських і політичних умових і змін, що для оцінки вартости людини, громади, а тепер і для вартости народу не вистачає тільки її метрики, свідоцтва моральности, чи її бездоганної історії, але треба мати і показати своєму найближчому окруженню, своїм політичним сусідам, свої культурні та матеріяльні надбання, свою культурну, господарську та політичну силу. Ці надбання можуть бути виявлені у формі гарних і розумно ведених церков, народних домів, бібліотек, шкіл, музеїв, добре зорганізованих товариств і організацій, а навіть політичних партій, але вони всі залежні від господарської сили народу. Доказів не потребую наводити. Вистачить поглянути на Східню Европу, або на нашу Україну сьогодні.

І тут приходимо до найважнішого висновку. Вияв господарської сили можна показати організованими великими торговельними і промисловими підприємствами, добре загосподарованими національними банками, а також великими власними кредитовими кооперативами, з великим числом свідомих членів і з великим обіговим капіталом, власними домами та модерним устаткуванням.

У будівлі нашого національного життя в діяспорі, українська кредитова кооперація може відіграти дуже поважну ролю. Вона зродилася, без зовнішньої допомоги, з ініціятиви свідомих кооперативних діячів як всенаціональний господарський рух, з метою відродження серед української спільноти в діяспорі громадської самодопомоги і національної господарської солідарности та віри у власні сили народу, який не хоче згинути, засимілюватися, але хоче жити повним культурним життям як окрема зріла національна спільнота.

Всі культурні народу світу стали такими тільки тому, що цілими століттями плекали свою родову, племінну, громадську, релігійну та національно-господарську солідарність, яка віддзеркалювала і тепер віддзеркалює, ступінь патріотизму даної групи, громади, чи цілого народу.

Бо що ж таке солідарність?

Солідарність, як подають різні словники, це одногідність і діяльна співпраця у поборюванні спільних перешкод і труднощів. Це спільна відповідальність за родину, за громаду, за свою організацію, за свою Церкву і... за цілий свій нарід.

Життя і розвиток родини, громади, товариства і цілого народу залежить від співпраці та співвідповідальности поодиноких їх членів. Національна, релігійна, політична, а зокрема господарсько-кооперативна солідарність часто послуговується такими солідаристичними кличами, як: „Люби ближнього свого, як себе самого"; „Один за всіх, всі за одного", а в економічно-кооперативному світі поняття національної солідарности віддзеркалює нам відомий, але часто призабутий, особливо в діяспорі, клич: „Свій до свого по своє!"

Дуже гарно поняття національної солідарности представив нам у поетичній формі наш великий мислитель і поет Іван Франко у „Новітніх Гайдамаках", де читаємо:

„Тримайтеся люди добрі, одної присяги.
Хай відважний боязливим додає відваги,
Хай розумний нерозумних на розум наводить,
Най багатий немаючим поможе, не шкодить!"

Що значить національна і господарська солідарність, яка її практична сила, бачимо на блискучому прикладі робітників у Польщі, які об'єднані в робітничій юнії „Солідарність" і які здивували цілий світ саме своєю солідарністю у боротьбі з комуністичним забріханим режимом. Литва, Латвія, Естонія, Об'єднання двох Німеччин і наш . Рух в Україні — це найкращі докази цієї сили. Про цю солідарність говорить цілий культурний світ.

Маємо різні роди і різні прояви солідарности, але найважлинішою в теперішньому світі є національна солідарність, яка, як показують факти, є найсильнішою базою для релігійного, культурного, політичного і господарсько-кооперативного життя. Національна солідарність була на рідних землях, і є тепер у вільному світі, основою українського кооперативного руху, який хоче спорудити власними силами народу свої господарські підприємства, установи і кооперативні банки, якими є наші кредитові кооперативи, для господарських і національних потреб українського народу тут, у діяспорі, і там, в Україні, щоб цей український нарід став економічно і політично сильним і незалежним серед інших народів світу.

Ця шляхетна ідея національної солідарности заслуговує на серйозну підтримку української свідомої громади. Одначе, на жаль, маємо ще багато українців у вільному світі, що не розуміють, або не хочуть розуміти сили і значення національної солідарности. Навіть деякі з наших провідних діячів і установ не визнають ідеї національної солідарности і тому вони стоять осторонь, замкнувшися в колі подібних їм байдужих до нашої національної сили і поволі асимілюються.

Вони, ці байдужі українці, не визнають і української господарської солідарности і тому всі, або майже всі, свої ощадності заносять до чужих нам фінансових установ, яких ніяк не можна назвати українськими і які на наші громадські потреби дуже рідкі жертвують якогось доляра, хіба на власні оголошення. Багато наших людей, може несвідомо служать чужому капіталові, вони може й несвідомі того, що дуже поважно збіднюють українську організовану фінансову силу, яка має нас репрезентувати на економічному полі у вільному світі.

Чому пишемо про цю нашу національну і господарську солідарність? На це питання відповідаємо: тому, що у конкуренційній боротьбі, яку тепер ведуть банки і інші фінансові установи проти кредитової кооперації взагалі, в тому і проти української, нам, провідникам українських кредитових кооператив дуже прикро, що ще й тепер, майже 90 відсотків українців стоїть осторонь, зовсім байдужі до нашого організованого господарсько-фінансового руху.

Але найприкріше це те, що ті самі люди, чи ті самі наші установи, що досі ще не включилися солідарно до нашого руху, мають „лице" постійно звертатися до

(Закінчення на стор. 4)

Спеціяліст мистецтвознавства працює в Українському Музеї в Ню Йорку

На запрошення Українського Музею (УМ) в Ню Йорку на початку жовтня 1990 року до ЗСА прибув доктор мистецтвознавства Дмитро Степовик, історик давнього мистецтва України і Балканських країн, зокрема Болгарії. Науковець працює як старший дослідник в Інституті мистецтвознавства, фолкльору та етнографії ім. М. Т. Рильського АН України в Києві. Про мету перебування Д. Степовика у ЗСА ми інформували читачів нашої газети 1-го вересня 1990 року. Тепер подаємо конкретнішу програму перебування вченого з Києва. Вона включає лекційну, науково-консультаційну і науково-дослідну працю д-ра Степовика, який, як відомо, є автором понад десяти наукових монографій, багатьох статтей.

Український Музей Ню Йорку влаштовує впродовж осені, зими і початку весни 1990-1991 років курс доповідей д-ра Степовика з таких основних тем:

Шедеври світового мистецтва в музеях України (історія надбання музеями України раритетів стародавнього Єгипту, золота скитів, творів Жоржа де ля Тура, Веляскеза, Белліні й інших знаменитих мистців); Український іконопис — тисячолітній шлях розвитку; Тенденції розвитку української ікони під сучасну пору; Українське барокко — національна своєрідність і світовий контекст; Клясики української гравюри XVII-XVIII століть, брати Тарасевичі, Іван Щирський, Григорій Левицький; Образ духовної людини у „Києво-Печерському Патерику" — погляд з XIII і XVII століть; Релігійність культури і культура релігій в Україні; Людинолюбні, християнські основи мистецьких творів Тараса Шевченка; Мистецтво рисунку в Україні у XVI, XVII і XVIII століттях; Традиції і модерні тенденції в сучасній українській народній картині.

Деякі із перерахованих доповідей, наприклад, про шедеври світового мистецтва в Україні, чи про українське барокко — будуть розділені на кілька лекцій.

Д-р Степовик багато років досліджує образотворчу культуру середніх віків, а також доби ренесансу і барокко, тому він говоритиме в основному про ролю клясичної спадщини, навіть коли мова йтиме про Т. Г. Шевченка або про твори XX віку.

В плянах УМ є поширювати свою діяльність поза межами Ню Йорку, і тим самим ще більше причинитися до популяризації української культури. Одним з таких заходів і є лекції науковця з України, Д. Степовака. Він уже виступав у Філядельфії та в НТШ у Ню Йорку, де доповіді були організовані спільними зусиллями Українського Музею та відповідними інституціями. Такі заходи ще до влаштування спільних доповідей з питань мистецтва були б бажаними й надалі. Це збільшувало б діяпазон слухачів і привернуло б увагу українців з діяспори до того, як необхідно зберігати наше мистецтво скрізь, де б ми не були, в кожному часі та періоді, а особливо коли йдуть війни та інші заворушення.

Окрім лекцій д-р Степовик привіз із собою чотири виставки: мистецьких творів з України, а саме: гравюри київського мистця Василя Лопати — ілюстрації до поезій Т. Шевченка; українська витинанка: відродження християнської символіки у творах Василя Корчинського, мистця з Києва; Т. Шевченко та інші клясики літератури в екслібрисі (виставка з приватних збірок колекціонерів України); знищені церкви України в графіці Миколи Стратілатова.

Кожна з виставок дає уяву і характеризує з найкращого боку глибокі національно-мистецькі традиції України. Твори з виставки можна придбати.

Однією з форм праці УМ для популяризації українського мистецтва — це подорожуючі виставки. І ці виставки могли б стати такими. Гравюри легкі і вигідні при транспортуванні. Осередки, які виявляють зацікавлення у тому, щоб експонувати у себе ці виставки, можуть звертатися до УМ.

При відкритті кожної виставки буде говорити д-р Д. Степовик.

На закінчення слід відзначити, що наукова діяльність д-ра Степовика відома в Україні та за її межами. Він був учасником 9-го і 10-го Міжнародних славістичних конґресів, 1-го Міжнародного конґресу україністів, читав курси з історії українського мистецтва в Українському Католицькому Університеті в Римі, Українському Вільному Університеті в Мюнхені, Католицькому Університеті — в Любліні, Православній Колеґії св. Андрея у Вінніпезі, Папській колеґії св. Йосафата в Римі, Альбертському університеті в Канаді. Д. Степовик є лавреатом престижевої академічної премії ім. Івана Франка, котру присуджується одній особі один раз на рік Президією Академії Наук України за видатні досягнення в галузі гуманітарних наук. Д. Степовик дістав цю нагороду за дослідження теоретичних основ українського барокко.

Співаки...

(Закінчення зі стор. 1)

обіду проголосила хористам радісну новину, що відомий український підприємець з Ню Йорку, власник крамниці Володимир Бачинський передав їй суму 2,000 ам. долярів, які вона таки негайно поділивши на рівні частини роздала після списка усім учасникам турне. Треба підкреслити, що це вже не вперше цей відомий підприємець обдаровує приїжджих з України.

Від хору „Гомін" промовляв хормайстер та дириґент І. Прокопович, який пригадав як рік тому він тут в УНС разом із І. Раковським міркували з тодішнім головним предсідником д-ром Іваном Флисом як зорганізувати ці вимінні відвідини двох хорів і цей задум здійснився саме завдяки допомозі та зрозумінню цього в Екзекутиві УНСоюзу. Дякуючи за це, він попросив хористів заспівати „Многолітствіє" головному предсідникові У. Дячук, як і усім іншим членам Екзекутиви, зокрема редакторові „Свободи" Зенонові Сниликові за сприяння турне „Гомону" численними статтями на цю тему. Хористи, повставши з місць, заспівали під дириґентурою Микола Ковальчука грімке „Многая літа", а відтак ще з вдячністю прийняли приготовані Організаційним Відділом течки УНС, в яких знайшли календарі на 1991 рік, нотатники, олівці, брошурки про діяльність УНС і про 95-річчя українською мовою і сорочинки з емблемами УНС, як також усі числа „Свободи", в яких досі були вміщені статті про хор „Гомін", про тріо „Світлиця" та естрадний ансамбль „Смерічка".

Пізнім пополуднем гості від'їхали автобусами, щоб ще того вечора співати на концерті в Йонкерсі. Дальше їхній важкий шлях, переповнений кожного дня концертами іде через Піттсбурґ, Клівленд, Дітройт, Чикаґо, Рочестер, Баффало, Сиракюзи на „Союзівку", щоб закінчити своє турне відвідинами Гартфорду, Нюарку і Савт Бавнд Бруку. В Нюарку, де співаки будуть мати єдиний вільний день в часі цілої тури, відбудеться після концерту 17-го листопада забава, до якої пригравитиме ансамбль „Смерічка" і відома оркестра Іринея Коваля „Темпо" яка погодилася грати безкоштовно.

Раннім ранком у вівторок 20-го листопада, хористи відїжджають з Нюарку автобусами до Вашінгтону, щоб відлетіти домів.

Група хористів „Гомону" при полуденку в УНС. Перший зліва — староста хору Я. Левкович.

Ю. Грабець здобув чашу д-ра Я. Рожанковського

Союзівка. — У суботу і неділю, 6-го і 7-го жовтня, група біля 20 тенісистів і тенісисток Карпатського Лещетарського Клюбу, втішаючись прекрасною погодою, відбули заключний турнір літнього сезону на Союзівці за примати КЛК в групі чоловіків і жінок.

Перехідну чашу д-ра Ярослава Рожанковського в групі чоловіків здобув вперше Юрій Грабець, перемагаючи у маратонному фіналі Юрія Петрикевича вислідом 6-3, 6-7 (3-7), 6-2.

У півфіналах Ю. Грабець еліміфував Володимира Дзівака, 6-3, 6-1, а Ю. Петрилевич — Юрія Витановича, 6-4, 4-6, 6-4.

У групі переможених перше місце здобув Юрій Ставничий. Не міг прибути на ці змагання минулорічний і кількакратний чемпіон КЛК Роман Ракочий, мол., натомість повернувся на корти Союзівки по кількох роках Віктор Герлинський.

В групі жінок честь родини Грабців захистила донька Юрія, Лариса, здобувши вперше приямат КЛК. Вона перемогла Віру Попель, Зоряну Ставничу і Ільону Шиприкевич.

Нагороди фіналістам вручили Юрій Попель, голова КЛК, і інж. Роман Ракочий, ст., які й перепровадили цей турнір.

В суботу увечері відбулася вечірка, яка пройшла в гарній, товариській атмосфері, до чого в не малій мірі причинився управитель оселі Іван Флис, мол., чепурно влаштувавши фоє „Гостинниці". Під час вечірки Роман Купчинський розповів дещо про заплянову лещатарську прогульку в Карпати в лютому 1991 року.

Ю. Грабець (посередині) Ю. Петрикевич (справа), які отримали нагороди від Ю. Попеля.

Учасники турніру і гості на кортах Союзівки

Річницю...

(Закінчення зі стор. 1)

Скорик та інші. Вони наголосили, що недопущення військової паради на Хрещатик є великою перемогою. Крім того Л. Скорик заявила, що для участи в офіційному святкуванні лідери КПУ наказали привабити людей обіцянкою надати всім два дні звільнення від праці зі збереженням заробітної платні. Мітинг скорботи на Софійському майдані продовжувався, а люди все прибували і прибували. Перед учасниками його виступили активісти багатьох демократичних організацій та від студентських колективів. Присутні вшанували пам'ять жертв репресій хвилиною мовчання і в 1-ій годині вирушили до пам'ятника Тарасові Шевченкові.

Мітинги скорботи пройшли 7-го листопада також у Львові, Івано-Франківському, Луцькому, Кривому Розі, Одесі, Тернополі та багатьох інших містах України, але скрізь військові паради відбувалися на околицях міст. В центрі не було жодних святкувань. У Львові дні 7-го і 8-го листопада були робочими днями, тому в антиреволюційній демонстрації взяли участь лише студенти.

Пізніше стало відомо, що в Києві 7-го листопада вранці під час пікетування офіційної демонстрації на жінку, яка брала участь у цьому пікетуванні, накинувся невідомий у цивільному. Її захистив народний депутат України Степан Хмара, але невідомий встиг нанести їй кілька ударів, після чого накинувся на С. Хмару. Втрутилися прохожі і манифестанти і з'ясували, що невідомий у цивільному це працізник карного розшуку підполковник міліції Ігор Григор'єв

Важлива документація

В 1989 році д-р Степан Воляник, вже так у поважному, старшому віку, не тільки, що віднайшов так цінні матеріяли про Берестейський договір з 9-го лютого 1918 року, але й видав своїм коштом. Книжка не тільки історична але й документальна, в ній є відбитки оригінальних документів з того часу, з підписами делеґатів, які тоді брали участь, а саме: Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії й Туреччини, поміщені під мировим договором, з мапою границь України визнану цим договором.

Направду подивляю д-ра С. Воляника, що він зібрав так важні дані про тодішній договір, якого напевно ніхто не зможе оглянути в Україні. Тепер, коли настала відлига в Україні та є можливість переслати чи перевезти в Україну, побажаним було б, щоб та книжка дісталась туди.

Книжку можна замовляти в автора Dr. Stephen Wolanyk, 4301 Orchard Park Dr., Cleveland, Ohio 44134.

Осип Мазурок

Родини СНІГУРОВИЧІВ, РАДЛОВСЬКИХ І ШУЛЯКЕВИЧІВ із сумом повідомляють українську громаду про смерть ДВОХ СТАНИСЛАВІВЦІВ:

бл. п.

Володимира Святослава Снігуровича

ур. 1907 р., помер 23-го серпня 1990 р., Індіяна, ЗСА і

бл. п.

Володимира (Моцька) Радловського

ур. 1907 р., помер 27-го жовтня 1990 р., Куфштайн, Тироль, Австрія

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ!

Сумує за ними численна близька і дальша їхня родина і ще численніша українська громада, розсіяна по широкому світі.

Бл. п. ВОЛОДИМИР СНІГУРОВИЧ лишив у смутку сина ЮРІЯ, внуків і правнуків.
Бл. п. ВОЛОДИМИР РАДЛОВСЬКИЙ — дружину НАТАЛІЮ (СНІГУРОВИЧ), двох синів: ОРЕСТА і ОЛЕКСАНДРА з родинами

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 5-го жовтня 1990 р. відійшов у вічність на 77-му році життя

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

ВАСИЛЬ ГАВРИЛЮК

Складаємо щиру подяку всім що прийшли віддати останню прислугу покійному і відправити Його на вічний спочинок.

Дякуємо за участь у парастасі, похоронних відправах, за молитви, Служби Божі, квіти, за вислови співчуття та за щедрі пожертви в пам'ять покійного.

Щира подяка о. Романові Мірчукові за похоронні відправи і прощальну проповідь в церкві. Марійці Фесьо за її гарний спів при всіх відправах та промовцям при домовині за зворушливі прощальні слова.

Порохонному заведенню Ritto за взірцеве переведення похорону.

На Служби Божі зложили: Осип і Анна Зубрицькі, Юлія Демченко, Родина Сметанюк, Гелен Броварний, Тадек і Ольга Доманські, Ева Чекай, Марія Микитюк, Степан і Наталя Домарецькі, Мирон і Катруся Домарецькі, Василь Бойко, Союз Українок Відділ 71, Родина Маціях, Марія Ціко, Родина Жарський, Родина Білоус, Степан і Анна Чуйко, Іван Озоровський, Петро Палка, Григорій Бура, Марія Бридун, Агафія Вох, Родина Муха, Христина Кахнич, Катерина Гадевич, Іван і Стефанія Цьолко, Ольга Вітер, Ярослав і Ольга Малін, Анна Струк, Український Народний Дім. Отець Іван Бура, John & Kristina Nanaszko, Helen Marczuk, Helen Yurcik, Frances Henderson, Марія Куций, Тимко і Яніна Костів, Ярослава Кардаш і родина, Renia Wyszowaty, Joseph & Daria Cordasco, Family Farley, Robert & Bernadette Morriscoe, Frances & Bill Procaccino, Betty & John Inzero.

На хворих дітей Чорнобиля зложили:

По $100. — Гаврилюк Галина, Марія і Ліда;

по $50. — SJI Marketing of Thailand, United Glass of Thailand, Іван і Надія Мандзій;

По $30. — Святослав і Оксана Макаренки;

По $25. — Степан і Дарія Кравченюк, Степан Миколишин, Михайло Матяш, Родина Домарецьких, John Inzero, James & Stefania Laddy;

По $20. — Володимир і Галина Білик, Катерина Коць, Василь Бойко, Микола і Параскевія Шеремета, Антін Шубак, Іван і Стефанія Цьолко, Ілья і Марія Шевчук, Ольга Загалькевич, Надя Кравчук, Марія Ціко;

По $15 — Анна Струк, Степан і Стефанія Білик;

По $10. — Катерина Сметанюк, Марія Микитюк, Марія Куций, Михайло і Іванка Пилипчак, Стефанія Маціях, Марія Васко, Михайло і Ніна Ковбаснюк, Володимир і Зірка Ковбаснюк, Іван і Анна Вішка, Тадек і Ольга Доманські, Міля Вох, Степан і Анна Чуйко, Марія Бридун, Катерина Гадевич, Параскевія Миколин, Степан і Ольга Островські, Нуся Плескун;

По $5. — Родина Білоус.

Разом: $835.00

На фонд будови церкви св. Петра і Павла в Джерзі Ситі зложили:

$40.00 Степан і Стефанія Білик.

На пресовий фонд Національної Трибуни і Шляху Перемоги зложили:

По 20.00. — Василь Бойко, Параскевія Команецька, о. Роман Мірчук, Родина Гаврилюк, Аня і Юрій Петренко, Надя Кравчук, Д-р Євген і Володимира Котик, Степан Максимчук, Родина Маціях;

По $10.00 Григорій Бура, Петро Палка, Іван і Анна Вішка, Родина Сметанюк, Марія Ціко, Василь Гева, Семен Мельник;

По $5. — Христина Кахнич, Степан Чуйко, Михайло Ковбаснюк, Іван Озоровський, Тадек Доманський, Володимир Білик, Осип Зубрицький, Микола Шеремета, Марія Микитюк, Катерина Коць;

Разом: $300.00

Щира подяка за квіти:

Родині Маціях і Райдер, Родині Домарецьких, Родині Сметанюк, Родині Вох, Степан Максимук, Аня і Юрко Петренко і родині Дидик, Walter Farley, 12-ий Відділ ООЧСУ, Осередок СУМА в Джерзі Ситі.

Хай Всевишній Господь винагородить всіх щедрими ласками.

У глибокому смутку
дружина Галина, доні: Марія і Ліда

У сороковий день смерти покійного Василя дня 14-го листопада 1990 р. будуть відправлені Заупокійні Служби Божі:
в католицькій церкві Св. Петра і Павла в Джерзі Ситі, Н. Дж., 7:30 ранку;
в катедрі Св. Миколая в Чикаґо Ілл. о год. 8:00 ранку;
в церкві Св. Йосафата у Вашінґтоні Д.К.

З глибоким жалем повідомляю рідних, приятелів і знайомих, що 9-го жовтня 1990 р. відійшов несподівано у вічність, заосмотрений Найсвятішими Дарами, на 86-му році життя

мій найдорожчий МУЖ

бл. п. мґр

Володимир Савицький

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 13-го жовтня 1990 р. в церкві св. Димитрія в Торонто.
Похоронений на українському цвинтарі св. Володимира.

Залишив у глибокому смутку:
дружину — НАТАЛІЮ
та родину за океаном і в Україні

У глибокому смутку і жалю повідомляємо, що в четвер, 25-го жовтня 1990 р. о год. 11.15 ночі помер наш дорогий чоловік, батько і дідусь, проживши 71 рік, народжений в Україні в селі Псари р-он Рогатин

Стефан Біленький

В понеділок, 29-го жовтня 1990 р. була відправлена Панахида в похоронному заведенні Nasevich, Філядельфія, Па., а у вівторок була відправлена Служба Божа о год. 10-ій рано. Тлінні останки спочили на цвинтарі Oakland.

У глибокому смутку залишив:
дружину — ВІРУ
синів —
ВОЛОДИМИРА з родиною
АНАТОЛІЯ
та родину в Україні і приятелів

Панахида в 40-ий день відправиться у Філядельфії та у рідному селі Псари 4-го грудня 1990 р.

Прошу про молитву за спокій Його душі.

Дружина ВІРА і родина

Українці в Банаті організуються

Як відомо, після революції в Румунії у грудні 1989 р. події демократизації країни вплинули позитивно і на життя нашої діяспори в цій країні. Спонтанно постали реґіональні об'єднання в таких областях і містах: Марамарощина (Сигіт), Південна Буковина (Сучава), Добруджа (Тульче), Банат (Логуж) та столична організація в Букарешті. Ці організації об'єдналися в Союз Українців Румунії, який очолює поет Степан Ткачук. Почали негайно видавати газету „Вільне Слово" замість колишнього режимного „Нового віку", а недавно появився і літературно-освітній місячник „Голос народу". Серед дуже важких матеріяльних умов починає розвиватися пригнічене за диктатути Чаусеску українське культурне і громадське життя.

Кажуть, що українців в Румунії може є й кількасот тисяч (біля 400,000), хоч урядовий перепис подає тільки 60—70 тисяч; багато наших земляків перелякані подавати свою національність, а цілком певно, що перепис був пофальшований. У листах пишуть: „Люди забули бути українцями, а нам, котрі взяли на себе обов'язок відроджувати наші справи, приходиться не легко... Нас покалічено під час диктатури, школи українською мовою розв'язали, в церквах служиться на румунській мові (крім Марамарощини і в деяких селах інших областей)..."

Голова реґіонального Союзу Українців в Банаті, Юрій Семенюк пише: „В банадському краю, де я знайшов у 58 місцевостях українців, можна б їх нараховувати 20—25 тисяч. Перші з них поселилися з Закарпаття на початку нашого століття та закупили землю в селах: Кричево, Черешня, Пидурень, Зоріле, Копичеле, Корнуцел".

Варта нагадати, що деякі з цих сіл суцільно українські. В час війни сюди поселилося деяке число буковинців, але їх небагато. За останні 20—30 років прибули до Банату окремі українські родини з Марамарощини.

Йдеться тут про відновлення шкільництва, читальні по селах та мистецьку самодіяльність. Для цього, як пише Ю. Семенюк, потрібно культурним діячам хоч кілька машинок до писання, мінімальну апаратуру до спектаклів, музичні інструменти та одне авто на 4—8 осіб, щоб можна їхати по селах та організувати людей, зокрема молодь. Очевидно, потрібні й книжки, журнали, ноти.

Окремо пише про церковні справи. Народ бажає відновити Службу Божу в українській мові. Але це не легко, бо немає українських священиків. „В Банаті на 12 українських компактних сіл є тільки три українські священики... Щоб мати своїх священиків, ми знайшли 6 українських хлопців і стараємося разом з українським Марамороським Вікаріятом, до якого і ми в Банаті належимо, післати їх на студії".

В місті Луґож, де знаходиться осідок банатського реґіонального Союзу Українців, живе бл. 1200 українців. Там починають будувати цієї осени власну церкву, але бояться, чи матимуть досить фондів. Національні румунські Церкви — православна та відновлена греко-католицька — не сприяють українізації наших церков. Проте, це вони роблять самотужки і з власних мізерних засобів.

В час своєї поїздки по Східній Европі, автор цих рядків стрічався з діячами з Румунії в Боснії на святкуванні століття еміґрації та в Білому Борі на форумі СКВУ про діяспору й Україну. Це прекрасні люди, що заслуговують на довір'я і підтримку. Перебуваючи недавно на Закарпатті, бачив я з кордону в українському селі на румунському боці гарну щойно збудовану українську церкву.

До всіх потреб, що падуть на діяспору, долучається і ця для найбіднішої і досі цілковито ізольованої діяспори в Румунії, яка чи не найбільше в потребі.

Адреса голови Союзу Українців у Банаті: Gheorghe Semeniuc, Loc. LUGOJ — 1800, Str. Bistrei — 21, Jud. Timis, Romania.

В. М.

Відродження...

(Закінчення зі стор. 2)

Михайло Грушевський і його спадщина

Спершу мушу признатися, що не вірив, що матиму нагоду виголосити у Києві на Першому міжнародному конґресі україністів доповідь про „Михайла Грушевського і його вплив на розвиток української наукової історіографії". Хоча деякі дрібні перешкоди були, проте для мене, як дослідника життя, діяльности і творчости Грушевського, це була не лише неповторна наукова сатисфакція, але також глибоке емоційне пережиття. Саме після довгих років розбудови, а властиво започаткування нами грушевськознавства, як окремої українознавчої дисципліни, тепер в столиці України, столиці Грушевського, якій він віддав свою енерґію, життя і творчість, я мав змогу поділитися моїми думками і висновками про історичну спадщину найвидатнішого історика України і першого президента Української Народної Республіки. Саме однією із моїх головних цілей, як учасника конґресу, було сконфронтувати в Україні колеґ-істориків (партійних і непартійних) і по можливості не лише об'єктивно насвітлити наукову спадщину Грушевського, але також запропонувати, щоб наступний рік 1991 був роком Грушевського — одного із найвидатніших українських діячів і науковців XX століття. Саме в 1991 році відзначаємо 125-ліття з дня народження Михайла Грушевського. Я наперед відчував, що буде відповідний зудар з партійними істориками, і в цьому помилявся.

Тепер зупинюся над цею доповіддю тому, що вона у значній мірі, віддзеркалює теперішню ситуацію на „історіографічному фронті", а реакція на доповідь, підтведжує мої висновки про початки відродження української національної історіографії в Україні.

Важливо пригадати, що після розгрому М. Грушевського і його історичної школи у Києві з початком 1930-их років, совєтська влада і партійні історики в Україні довгі роки зводили боротьбу з його історіографічною спадщиною, зокрема з історичною схемою Грушевського, яка стала науковою схемою української національної історіографії. Саме в доповіді ми проаналізували цю схему й „Історію України Руси" Грушевського в контексті розвитку української наукової історіографії, а також насвітлили вагу діяльности його історичної школи. Окрему увагу звернено на партійну критику совєтської історіографії, у якій засуджувано діяльність і творчість „буржуазного націоналіста" Грушевського і його наслідників, а рівночасно фальсифіковано його діяльність, як голови Української Центральної Ради і президента Української Народної Республіки. Я наголошував необхідність відкинення т.зв. партійної історичної „науки" і заступлення її науковими дослідженнями, які мусять базуватися на науковій історичній методології. Ми також рекомендували прийняття належно доповненої схеми Грушевського, як основу теперішньої української історіографії в Україні і діяспорі.

Доповідь я закінчив апелем-закликом, щоб конґрес підтримав звернення УІТ про проголошення 1991 року — роком М. Грушевського, в якому відзначуємо 125-ліття з дня його народження. Без огляду на різних критиків, які вказували на „застарілість" спадщини і схеми Грушевського, яка „не задовольняє" совєтського партійного історика своєю періодизацією і термінологією, ми бачили, що більшість дослідників повністю поділяли наші думки і рекомендації. У відповіді критикам я підкреслив, що історична схема не є якоюсь „заслугою догмою" — вона увесь час доповнювалася і доповнюється кращими представниками української історіографії. Видатні історики Дм. Багалій і Дм. Дорошенко мали повну рацію, коли твердили, що схема Грушевського науково обґрунтувала самостійність українського історичного процесу, а „Історія України Руси" є найвидатнішим твором української модерної історіографії. Це сьогодні вже визнають історики, які уважають, що історична наука не може унапрямлюватися будь якими політично-ідеологічними і партійними постулятами.

У численних розмовах з істориками, пов'язаних з Академією Наук, НТШ і українськими університетами у Києві, Дніпропетровську і Львові, ми бачили, що наші арґументи прийнято. Вже на пленарному засіданні Конґресу (1-го вересня 1990 року) учасники гучними оплесками прийняли дві резолюції: 1) резолюцію про проголошення в 1991 р., ювілейного року М. Грушевського і 2) нашу резолюцію про засудження т.зв. переяславських тез „До 300-річчя возз'єднання України з Росією", як головний інструмент фальсифікації і русифікації української історії партійними істориками в СССР (текст двох резолюцій поданий на вступі нашої статті). Для мене було ясно, що таке спонтанне прийняття цих резолюцій учасниками Конґресу, вказувало на те, що відродження української наукової історіографії в Україні є на добрій дорозі. Про різні науково-видавничі і академічні проєкти, пов'язані із тривалим відзначенням життя і творчости М. Грушевського напишемо в окремій статті, а тепер бажаємо бодай коротко зупинитися над деякими критичними і важливими питаннями і проблемами, які стоять перед українськими істориками.

Закінчення буде.

Появилася книжка Я. Пришляка „Два брати ідеалісти"

Накладом Американсько-Української Фундації „Воля" вийшла друком книжка Ярослава Пришляка, відомого кооперативного, суспільно-громадського й політичного діяча, п. з. „Два брати ідеалісти" — біографії, спогади, нариси, епізоди із життя й праці братів. Мистецьке оформлення обкладинки Володимира Беднарського.

Книжка складається з таких вісьмох розділів: св. п. Євген Пришляк, Ярослава Пришляк, Миколаївщина в боротьбі з окупантами, св. п. Наталія та її брат Роман Фільварків, посмертні згадки, 21-ші Олімпійські Ігрища в Монтреалі, різні матеріяли, ювілейні святкування. В посмертних згадках на відмічення заслуговує нарис про трагічну смерть св. п. Михайла Палідовича-Карпатського, головного редактора органу Проводу ОУН „Ідея і чин", колишнього члена Крайового Проводу ОУН, визначного українського публіциста, і спомин про останні дні життя св. п. Я. Стецька, голови Українського Державного Правління, голови Проводу ОУН, президента АБН.

В передмові д-р Анатоль Бедрій стверджує, що збірка матеріялів — це довгий, часто героїчний, трудовитий життєвий шлях двох братів Пришляків, членів визвольно-революційної організації в боротьбі з поляками, німцями і росіянами за здобуття української незалежної держави. В пляні частину накладу цієї книжки різними каналами переслали в Україну, щоб жертва й посвята братів була взірцем і заохотою, головно для молодшого покоління, яка мало знає про своє історичне минуле, як треба жити й боротися за краще майбутнє свого народу.

Книжка має 320 сторінок, в тому понад 70 цікавих і вартісних світлин, і її можна набути в ціні 12 ам. дол., 15 кан. дол., або їх рівновартости, в поодиноких осередках ОУВФ в різних країнах світу. Замовлення для книгарень просимо надсилати на адресу: Jaroslaw Pryszlak 6304 Lacordaire Blvd., Montreal, Qu., Canada N1T 3Z7; tel.: (514) 251-5379.

Солідарність...

(Закінчення зі стор. 2)

українських кредитових кооператив за фінансовою допомогою для їх громадської, а навіть часто їх приватної діяльности. Нема, майже, дня, щоб до нашої кредитової кооперативи хтось не прислав прохання із закликом: поможіть! Рівночасно треба ствердити, що тільки 10-20 відсотків з них заслуговують на таку допомогу з вище поданих причин.

Це проблема, над якою треба серйозно застановитися. Наші громадські потреби і наші сучасні політичні умовини вимагають від нас, щоб не тільки 10 відсотків українців вільного світу працювало солідарно на українській фінансовій ниві, але ціла українська громада повинна виявити свою громадську зрілість і включитися солідарно в ряди наших усіх фінансових установ, які працюють не для себе, але для нашої української громади в діяспорі, а тепер ще хочуть, у якійсь мірі, допомагати й Україні, яка жде на таку допомогу.

Отож будьмо солідарні! Працюймо разом для нашої спільної мети, і напевне будемо мати гарні успіхи, кращі ніж досі, бо солідарна праця і співпраця, а на економічному полі зокрема, це — велика, дуже велика сила.

Не марнуймо цієї сили, бо вона нам тепер дуже і дуже потрібна!